

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 236g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 226 din Codul civil (în redactarea de până la data de 1 martie 2019)

(nulitatea actului juridic încheiat cu încălcarea limitelor împuternicirilor)

CHIȘINĂU
16 iunie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 28 octombrie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 16 iunie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea cu privire la excepția de neconstituționalitate a articolului 226 din Codul civil, adoptat prin Legea nr. nr. 1107 din 6 iunie 2002 (în redactarea de până la 1 martie 2019), ridicată de dl avocat Vitali Chitic, în interesele S.R.L. „Panclip”, în dosarul nr. 2ac-673/21, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători ai Curții de Apel Chișinău format din dnle Nelea Budăi, Viorica Mihăilă și dl Iurie Cotruță, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 8 noiembrie 2019, S.A. „Fertilitate-Chișinău” s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Panclip” și S.R.L. „Alcarex”, prin care a cerut, în temeiul unor contracte de vânzare-cumpărare, încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată. La rândul său, S.R.L. „Panclip” a formulat o acțiune reconvențională, prin care a solicitat anularea contractelor de vânzare-cumpărare pentru că au fost încheiate cu încălcarea împuternicirilor conferite administratorului, repunerea în situația anterioară semnării lor, încasarea unei sume de bani și a cheltuielilor de judecată.

4. Prin Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 19 octombrie 2020, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Fertilitate-Chișinău” și respinsă acțiunea reconvențională ca neîntemeiată. S.R.L. „Panclip” a atacat cu apel hotărârea primei instanțe.

5. La 30 septembrie 2021, în fața instanței de apel, S.R.L. „Panclip” a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 226 din Codul civil (în redactarea de până la 1 martie 2019).

6. La 7 octombrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

„(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

[...]”

8. Prevederile relevante ale Codului civil (în redacția de până la data de 1 martie 2019), adoptat prin Legea nr. 1107 din 6 iunie 2002, sunt următoarele:

Articolul 226 Nulitatea actului juridic încheiat cu încălcarea limitei împuternicirilor

„În cazul în care atribuțiile persoanei privind încheierea actului juridic sunt limitate prin contract, iar împuternicirile organului persoanei juridice – prin actul de constituire, în comparație cu cele stipulate prin mandat, lege sau cu cele deduse din circumstanțele în care se încheie actul juridic, acesta, încheiat fără respectarea limitelor impuse, poate fi declarat nul numai în cazul în care se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limitări.”

9. Prevederile relevante ale Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007 sunt următoarele:

Articolul 14 Forța juridică a actului de constituire

„(1) Dispozițiile actului de constituire sunt obligatorii pentru asociați și organele societății.

(2) Dispozițiile actului de constituire și modificările aduse acestora sunt opozabile terților din momentul înregistrării în Registrul de stat al persoanelor juridice.”

Articolul 71 Drepturile administratorului

„(1) Administratorul este în drept:

a) să efectueze actele de gestiune a societății, necesare atingerii scopurilor prevăzute în actul de constituire și în hotărârile adunării generale a asociaților;

[...].”

Articolul 73

Limitarea drepturilor administratorului

„(1) Administratorul este obligat față de societate să respecte limitele împuternicirilor stabilite prin actul de constituire ori, dacă acesta nu prevede altfel, de către adunarea generală a asociaților.

(2) Dacă administratorul a încălcat restricțiile stabilite la alin. (1), societatea sau orice asociat poate cere, în numele societății, repararea prejudiciilor cauzate acesteia.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției susține că articolul 226 din Codul civil (în redactarea de până la 1 martie 2019) nu este previzibil. Afirmă că, în timp ce Legea nr. 135 din 14 iunie 2007 stabilește obligația administratorului societății de a respecta limitele împuternicirilor prevăzute în actul de constituire [articolul 73 alin. (1)], Codul civil (în redactarea de până la 1 martie 2019) conține prevederea că actul încheiat cu încălcarea limitelor împuternicirilor poate fi declarat nul doar în cazul în care cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limite [articolul 226]. Astfel, pe de o parte, administratorul este ținut să respecte limitele împuternicirilor stabilite prin actul de constituire, pe de altă parte, actul juridic încheiat cu depășirea împuternicirilor menționate *supra* rămâne a fi valabil și ar putea fi declarat nul doar dacă cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limita împuternicirilor.

11. Autorul excepției susține că această contradicție afectează dreptul de proprietate garantat de articolul 46 din Constituție. Afirmă că, depășind limita împuternicirilor stabilite în actul de constituire, administratorul poate să provoace pierderi materiale societății și intereselor fondatorilor. Autorul excepției mai susține că partea socială din capitalul societății reprezintă un „bun”, în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană.

12. Astfel, autorul excepției pretinde încălcarea articolelor 1 alin. (3), 23 alin. (2) și 46 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul civil, ține de competența Curții Constituționale.

15. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul părții în proces. Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa

cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 226 din Codul civil, în redactarea de până la 1 martie 2019.

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în fața instanței de apel care verifică hotărârea instanței de fond prin care a fost admisă o cerere de chemare în judecată și a fost respinsă o acțiune reconvențională. Atât cererea inițială, cât și acțiunea reconvențională au la bază mai multe contracte de vânzare-cumpărare despre care autorul sesizării afirmă că au fost încheiate cu depășirea limitelor împuternicirilor conferite prin actul constitutiv. La examinarea cauzei, instanța de apel trebuie să decidă cu privire la valabilitatea contractelor în discuție, aplicând prevederile articolului 226 din Codul civil, în redactarea sa de până la 1 martie 2019, în vigoare la data încheierii contractelor. În asemenea situații, Curtea rămâne competentă să-și exercite controlul (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 110 din 29 septembrie 2020, § 16).

18. Curtea observă că prevederile contestate nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

19. Autorul excepției susține că prevederile contestate încalcă articolele 1 alin. (3) [*statul de drept*], 23 [*calitatea legii*] și 46 [*dreptul la proprietate privată și la protecția acesteia*] din Constituție.

20. Curtea reiterează că articolul 1 alin. (3) din Constituție, care se referă la principiul preeminenței dreptului, are un caracter general și poate fi invocat dacă se constată aplicabilitatea sa împreună cu alte dispoziții din Constituție (DCC nr. 149 din 30 septembrie 2021, § 85). Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 23 din Constituție, Curtea subliniază că această normă nu are o aplicabilitate de sine-stătătoare și poate fi analizată doar prin raportare la un drept fundamental (DCC nr. 165 din 4 noiembrie 2021, § 19).

21. Curtea reține că persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator, care acționează în numele și pe seama persoanei juridice [articolul 61 alin. (1)-(2) din Codul civil în redactarea de până la 1 martie 2019], precum și că societatea cu răspundere limitată este administrată și reprezentată de administrator [articolul 69 alin. (1) din Legea nr. 135/2007], care acționează în baza legii și a actului constitutiv. Dispozițiile actului de constituire sunt obligatorii pentru asociați și pentru organele societății [articolul 14 alin. (1) din Legea nr. 135/2007], iar actele juridice încheiate în limitele legii și ale prevederilor actului constitutiv de către administrator în numele și pe seama societății angajează societatea în raporturile cu terții [articolul 74 alin. (1) din Legea nr. 135/2007].

22. În jurisprudența sa, Curtea a analizat împuternicirile administratorului societății în vederea efectuării actelor de gestiune și a reținut că între societate și terți nu există o procedură de înștiințare sau de comunicare directă, prin care societatea ar informa terții cu privire la limitele competențelor conferite administratorului societății comerciale conform statutului sau prin decizia organelor competente. Din acest motiv, Curtea a reținut că, la încheierea unui contract cu un terț, se prezumă că administratorul acționează cu bună-credință, cu corectitudine și cu onestitate, în numele societății, față de cealaltă

parte cu care se încheie un raport juridic. Mai mult, Curtea a menționat că, potrivit practicii internaționale în domeniu, pentru a asigura certitudinea juridică în raporturile dintre societate și terți, precum și în raporturile dintre asociați, este necesar să se limiteze cazurile de nulitate a contractelor încheiate în numele societății de către organele acesteia. Așadar, legislatorul a urmărit să asigure protecție pentru terții de bună-credință care au avut încredere în capacitatea reprezentantului legal al societății și care urmăresc menținerea efectelor actului astfel încheiat (a se vedea DCC nr. 73 din 9 iulie 2018, §§ 28-30).

23. De asemenea, Curtea a reținut că articolul 73 alin. (2) din Legea nr. 135 din 14 iunie 2007 oferă suficiente garanții pentru repararea prejudiciilor provocate societății cu răspundere limitată de către administratorul ei. Astfel, în cazul în care încalcă limitele împuternicirilor stabilite prin actul de constituire sau de către adunarea generală a asociaților, societatea comercială sau orice asociat al ei poate cere administratorului repararea prejudiciilor provocate acesteia (a se vedea DCC nr. 73 din 9 iulie 2018, § 31).

24. Așadar, având în vedere că problema ridicată în prezenta excepție și în Decizia nr. 73 din 9 iulie 2018 sunt similare, Curtea reține că considerentele acestei decizii sunt aplicabile *mutatis mutandis*. Totodată, Curtea menționează că articolul 226 alin. (1) din Codul civil, în redactarea de până la 1 martie 2019, îi oferă persoanei posibilitatea de a demonstra în fața instanței că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limitările împuternicirilor de reprezentare. Din acest motiv, Curtea nu constată existența unei ingerințe în dreptul de proprietate, garantat de articolul 46 din Constituție.

25. Mai mult, sub aparența unor critici de neconstituționalitate referitoare la neclaritatea articolului 226 din Codul civil (în redactarea de până la 1 martie 2019), autorul excepției pretinde o eventuală contradicție a normei respective cu articolul 73 alin. (1) din Legea nr. 135 din 14 iunie 2007. Curtea reiterează că pretinsa incompatibilitate a unor norme conținute în aceeași lege sau în legi diferite nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de aplicare a legii, a cărei rezolvare le revine instanțelor de judecată (DCC nr. 17 din 15 februarie 2022, § 26; DCC nr. 61 din 22 aprilie 2022, § 25).

26. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se declară inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 226 din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019), ridicată de dl avocat Vitali Chitic, în interesele S.R.L. „Panclip”, în dosarul nr. 2ac-673/21, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 16 iunie 2022

DCC nr. 72

Dosarul nr. 236g/2021